

Er zijn taalkwesties waarover heel verschillend kan worden gedacht. Taalkundige Frank Jansen behandelt iedere maand zo'n kwestie, en nodigt iedereen uit te reageren.

Loonsverlaging voor slecht schrijvende ambtenaren?

W eet u wie Nellie van Beusekom is? Zij heeft als ambtenaar van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit een schitterende brief doen uitgaan naar een naamloze jonge boer. En daarvoor is zij uitgeroepen tot de 'Best schrijvende ambtenaar 2008'. Van Beusekom blij. Haar minister blij. Wij taal-liefhebbers blij, want dat brengt de waarde van goed Nederlands schrijven weer eens onder de aandacht.

Iedereen blij? Dat valt te bezien. Het is toch een beetje vergelijkbaar met een prijs voor een accountant die zo goed kan rekenen. Die prijs bestaat niet, want als een accountant niet kan rekenen, wordt hij ontslagen. Als het schrijven van goed, begrijpelijk Nederlands echt prioriteit zou hebben, moeten de ambtenaren die de Nederlandse schrijftaal niet beheersen, ontslagen worden, of ten minste loonsverlaging krijgen. Is dat een wenselijke maatregel?

VOORSTANDER

Nog steeds zijn er ambtenaren die brieven en andere stukken schrijven waar de lezers geen touw aan vast kunnen knopen. Dat heeft ernstige gevolgen. Bijvoorbeeld dat de ontvangers niet doen wat in die brief van hen gevraagd wordt. In plaats daarvan zullen ze om een toelichting gaan vragen, waarbij de kans groot is dat ze dat niet nóg eens per brief doen, beducht als ze zijn voor nog een onbegrijpelijke brief. Pakken de ontvangers de telefoon, dan storen ze

de ambtenaren bij hun andere werk – als ze er met al die keuzemenu's überhaupt in slagen de verantwoordelijke ambtenaar te bereiken. Kortom: alles verloopt moeizamer en de overheid raakt in diskrediet.

Daarom is het wenselijk dat ambtenaren die (onder meer) tot taak hebben zich schriftelijk tot de buitenwereld te wenden, duidelijk en correct Nederlands kunnen schrijven, en dat ook altijd doen, op straffe van loonsverlaging.

TEGENSTANDER

Om te beginnen moet je je afvragen hoe het komt dat sommige ambtelijke brieven niet begrepen worden. Dat komt door incorrect Nederlands, en vooral door moeilijke woorden en moeilijke zinnen, zou je denken. Dat speelt inderdaad een rol, maar het is niet alles. Voor een ander, vaak veel groter deel hangt de begrijpelijkheid af van lezereigenschappen, zoals zijn kennis van het onderwerp, leeservaring en intelligentie. Natuurlijk bestaat er wel zoiets als een gemiddelde lezer, en natuurlijk zijn er brieven die daar heel goed bij aansluiten – de winnende brief van Nellie van Beusekom is daar vast een voorbeeld van. Maar er zijn ook aardig wat mensen die daar flink van afwijken. En ook zij vormen de doelgroep van schrijvende ambtenaren. Een begrijpelijke brief voor iedereen klinkt wel mooi, maar het betekent eigenlijk dat een ambtenaar voor elke lezersgroep zou moeten vaststellen aan welke voorwaarden zijn

brief moet voldoen. De ambtelijke organisatie zó inrichten dat iedereen be-diend wordt met een op de eigen individuele maat gesneden brief kost buitensporig veel belastinggeld. Dat moeten we dus maar niet doen.

Wat vindt u ervan? Moeten slecht schrijvende ambtenaren loonsverlaging krijgen?

Geef voor 2 februari 2009 uw mening op onze website: www.onzetaal.nl/homofkuit. Of stuur een briefkaart met 'Loonsverlaging voor slecht schrijvende ambtenaren' of 'Geen loonsverlaging voor slecht schrijvende ambtenaren' naar de redactie van *Onze Taal*, Raamweg 1a, 2596 HL Den Haag. In de volgende aflevering de uitslag.

Uitslag vorige stemming

De vorige aflevering van 'Hom of kuit' ging over de kwaliteit van kinderhandschriften. Moet daar op de basisschool meer aandacht aan besteed worden? Dat wilt u duidelijk wel: 276 inzenders (89%) verklaarden zich voorstander, 33 (11%) zijn ertegen. Volgens de voorstanders zijn er nog altijd veel omstandigheden waarin je niet kunt typen of sms'en, en waarin duidelijk schrijven dus van belang is. Of ze benadrukken de expressieve waarde, bijvoorbeeld "hoe geweldig het is een persoonlijk geschreven brief of kaart te maken en te ontvangen!"

De tegenstanders richten zich voornamelijk tegen het oefenen van "schoonschrift", een term die ik gebruikte als handige aanduiding van mooi en duidelijk schrijven. Van die term heb ik nu spijt, want hij kan ook begrepen worden als leenvertaling van *kalligrafie*, een soort sierschrift dat meer mooi is dan duidelijk. Anderen betwijfelen dat het handschrift vroeger beter was. Denk maar aan het beruchte 'dokterspootje'.

Antwoorden Taaltest (zie bladzijde 26)

A. Spelling

- a. calorïeënwijzer
- c. gelokaliseerd
- c. mozaïek
- b. striptease
- b. vinyl

B. Woordenschat

- a. politieke onruststoker
- b. muziekinstrument
- c. kwellend
- c. wilgentak

C. Zoek de fouten

- eigen bijdrage, AWBZ, omhooggegaan, de Berg, tot dusver mag ook, vergoede, alfahulp*

- gestofzuigd, hygiëne, 75+-omaatje*

D. Extra

*Bédelen gaat terug op *bidden*, *spetteren* op *spetten* of *spat-ten*, en *steggelen* op *steken*.*